

Lo Catalanista

Diari defensor dels interessos morals y materials de Catalunya

La correspondencia al Director. | Los originals no 's tornan

DIRECCIÓ, REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

Calderón, 36.

Representació Administrativa á Barcelona

Llibreria de Alvar Verdaguer Rambla Mitj, 5

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Sabadell. 4 rals al mes.

Fora. 14 » trimestre.

Un número sol. 5 céntims.

Anuncis á preus convencionals.

Teatro Principal. - Està en venda un dels millors
Teatro. En la Administració d'aquest diari donarán mes detalls.
palcos del 1.º pis d'aquest

FONDA SIMON

Cunya á la verdadera catalana; bonas habitacions pera famílias y particulars; molta netedat y economía.

Esparteria, 6, y Vidrieria, 12

(BORN VELL). - BARCELONA

Aquesta casa fá 62 anys que dona diariament la sopa als pobres.

Pianos. - Afinacions y reparacions

E. LLADÓ

== Calderón, 18. - Sabadell ==

Pera llogar

una magnífica cuadra capás pera 14 talers mecànichs, ab sa corresponent forsa á vapor, y dúas grants cuadras, propias pera magatzém, dipòsit ó industria, en lo vapor *del Infern*, carrer de Calderón.

Informará l' encarregat del vapor.

LA EXPOSICIÓ D' INDUSTRIAS MODERNAS A MADRID

Com recordarán, segurament, nostres llegidors, l' istiu passat tingué lloch á Barcelona, organisaada per lo Foment del Travall Nacional, una Exposició anomenada de Industrias creadas, introduhidas y desenrolladas á España á la sombra del vigent Aranzel, en la qual Sabadell hi representá un paper brillantíssim, al objecte de demostrar ab l' evidència que la pràctica demostra, la bondat de las ideas proteccionistas, contra las sostingudas per los prosélits y propagadors de las preconisadas á Fransa per los Fisiócratas, Joan B. Say, Bastiat y Garnier, y á Inglaterra per Cobden y l' Escola de Manxester; puig inspirat lo Aranzel de 1892 en l' idea de protecció, está clar que si 's manifestavan públicament los avensos industrials ocasionats per la reforma aranzelaria, lo gran número é importancia de las industrias que nasqueren, 's desenrotllaren é introduhiren á la sombra d' aquella protecció, ocasionant com á consecuencia un estat de prosperitat pera la Industria Nacional y foment de nostra riquesa, 's lograren la demostració mes clara que desitjarse pot, de la bondat d' una teoria aplicada á la pràctica. Que conseguiren son objecte los iniciadors de la mentada Exposició, ho demostra solzament l' admiració general de quants la visitaren, devant dels avensos de la industria del país, algunas d' ellas fins á las horas desconegudas y quals productes s' havian empassat sempre com á procedents del estranger.

Aquella Exposició doná la idea al Govern Conservador, alashoras en lo poder, d' organisar una Exposició Industrial á Madrid, cumplint lo pensament del Foment de Barcelona, donanthi cabuda á totas las industrias modernas, anterior ó posterior sa creació ó desenrotllo al vigent Aranzel, y excitá á concórrehi á totas las Provincias, puig á Barcelona ab tot y haverlas invitadas, no hi prengueren part.

La obertura d' aqueixa Exposició tingué lloch lo dia 28 del prop-pasat Octubre, y per cert que l' element oficial s' esforsá pera que acte de tanta trascendencia devant la Industria del país, passés casi desaperebut, desconeixentli tota mena d' importancia. No 'ns extranya, tota vegada que sabém las ideas económicas del actual Govern y sobre tot del Ministre d' Ultramar, que es dels que mes remenan las cireras, y altra cosa no esperavam donats sos antecedents; lamentant de veras que 'ls esforços dels industrials no s' hagin vist una mica mes recompensats, mal fos sinó per una apariencia enganyadora.

A nosaltres, com hem dit, ja no 'ns ve de nou; puig los desenganys rebuts dels polítichs madrilenys los contém per centenars, essent lo present ún més que vindrá á engroixir la serie ja interminable.

No obstant la Exposició revesteix bastant importancia, puig segons lo Catálech que tenim al devant son 417 lo número d' expositors, dels quals corresponen 167 á Barcelona, 7 á Girona, 6 á Tarragona y 1 á Lleyda,

de manera que mes d'una tercera part d'instalacions corresponen á Catalunya, que encara s'ha retret un bon xich, desenganyada segurament de que cuants esforços faigi pera demostrar son avens industrial. Desgraciadament no ha de fer mella aixó en l'animo de nostres governants, que no vacilarán un moment en sacrificar l'Industria Nacional pera concertar un tractat ab cualsevol Estat mes rich y poderós, baix pretext d'una aliansa mes ó menos necessaria.

Sabadell hi está també representada ab instalacions de D. M. Burgués y C.^a, de fayans artístichs, majolicas, alfareria artistica xaspejada, *Watter Closets* de varis colors, etz., y de D. Salvador Munné y Casablanca, de molins de vent pera extracció d'aigüas. Hi exposa corporativament lo Gremi de Fabricants d'aquesta ciutat, segons lo catàlech oficial, de qual instalació forman part: D. Mateu Brujas ab teixits de llana pera la Península, possessions ultramarinas y Republicas Sudamericanas; D. Joseph Fau, Societat en comandita, ab varis articles pera Senyora; los Srs. Llanés, Comadrán y C.^a ab armurs, muselinas, alpacas, catxemirs japonesos y altres articles; los Srs. Moratonas y Molins, societat en comandita, ab teixits pera trajos de Senyoras; D. Bartomeu Pineda, societat en comandita, ab telas pera vestits de Senyora y abrichs de fantasia y clàssichs; D. Francesch Rovira y fill, de ralladillo de llana; los Srs. Seydoux y C.^a ab teixits de llana, estam, xeviot y franela pera vestits de Senyora; y D. Joseph Sallarés Deu ab forros y embossos per capas.

Hi exposan igualment los Srs. Martí, Lopez, Biosca y C.^a, de qual societat creyém forma part lo conegut industrial de la present D. Isidro Martí, trenta prendas de vestuari pera l'exércit, calsat, correatje y altres articles.

Com poden veurer nostres llegidors per la lleugera ressenya que acabém de fer, hi han contribuít de nostra població los industrials que han creat ó perfeccionat alguna industria, que son quins mes interés tenian en ferho, dat l'objecte de la mentada Exposició.

Molt nos complauriam de que no vegessin desvanescudas sas esperansas, sinó que al contrari, fossin recompensats sos nous sacrificis.—B.

NOTAS INDUSTRIALS

Lo conveni firmat per tots los filaders d'estam y bronch de Sabadell, Tarrara, Sant Martí, Hospitalet y Barcelona, sembla que va afermantse mes cada día ajudat per la puja dels cambis y l'alsa en lo preu dels pentinats. Lo que semblava al principi impossible de conseguir, degut á la falta d'unió y companyerisme, que per desgracia caracteriza als elements industrials, ha resultat per últim, mitj per convicció y mitj per necessitat, un fet consumat y ab caracters de llarga durada.

Las circunstancias s'imposan y quan no hi valen los mes sabis con-

sells vé la imperiosa necessitat á restablir la normalitat dels negocis. Lo Sindicat dels filadors, atenent á las actuals circumstancias ha aumentat los preus dels seus articles y á fi d' assegurar l' éxit que podia comprometer l' excés d' existència, fá ja dias que acordá 'l paro del 35 per 100 de las puas convingudas.

Per mes que en aquestos moments ha sigut aixó un destorb pera 'ls fabricants consumidors de fils pentinats, hem de convenir que era un acort que s' imposava, donchs 'l desordre era gran y 'l perill de ruina pera 'ls filadors era imminent.

Tant debó ho entenguessin aixís tots los demés elements de la producció, los quins dividits y desordenats lo mateix admeten los uns, preus inverossímils pera las operacions anexas á la industria textil, que s' ajupan los altres á las exigencias cada dia mes carregosas dels compradors de panyeria. D' altra manera marxaria la industria llanera, si seguissen entre cada agrupació industrial, bases ben sérias y restrictivas y sobre tot qui 'n tocaria mes aviat las conseqüencias foren los pobres obrers, primeras victimas sempre del desordre y desconcert entre l' element productor.

*
* *

Segons noticias que tenim, sembla qu' aquesta vegada no 'ls ha sortit del tot bé als compradors de panyeria lo segon viatge de compras qu' acostuman á fer al final de cada temporada per saldar las existencias que trobin en nostres fábriques.

Pårt per haver fabricat ab prudencia la major part de las casas de Sabadell y Tarrasa, part també per l' enteresa que segons tenim entés han tingut algunas d' ellas, lo cás es que 'ls compradors saldistas se n' han entornat sens lograr lo seu objecte ó pagant á preus corrents lo qu' avans obtenian á preus verdaderament escandalosos.

Celebrariam que 's repetís sovint lo d' aquesta temporada. Ab un xich de prudencia en la fabricació y altre tant d' enteresa al sostenir los preus, ben prompte acabaria l' absurdo sistema de gran part dels compradors que compran una miseria al comensar la temporada, refiats de trobar género á meytat de preu al acabarse. Val la pena de fabricar menos un quant temps y normalisar lo negoci d' una vegada.

*
* *

Han comensat ja á sortir cap á provincias ab los mostruaris de llanetas pera la nova temporada, los viatjants de las fábriques de Sabadell y Tarrasa.

Las noticias no son gayre bonas; l' estat del pays es un bon xich crítich; no obstant y aixó, confiém que 'n treurán tot lo partit possible, desitjántlosi molta sort en be de la pobre classe obrera á qui fa temps li toca patir los set calzers d' amargura.

Deu los ajudi als aixerits viatjants pera conseguir en be de tots bons negocis.—X.

SECCIÓ REL·LIGIOSA

Sants del dia.—S. Sever fill y bisbe de Barcelona; baix la persecució de Dioclecià y Maximià se refugià en lo monastir de S. Cugat y allí per ordre del governador Dacià l'hi clavaren un clau en la testa que li travessà tot lo cap. Sas despulles foren traslladadas de dit monastir à la catedral de Barcelona per ordre del Rey D. Martí.—S. Felix martir à Tunes, Deu Sts. martres à Antioquia.—S. Atich, à Frigia.—S. Felio monjo à Fondi y S. Lleonart patrò dels presos.

La missa en honor de S. Sever.

La Epistola es del cap. I y de la segona de S. Pau als Corintis. Los exorta à consolar-se mutuament en sas afliccions.

L' Evangeli es del cap. XVI Jesucrist 'ns diu que tenim de negarnos à nosaltres mateixos si volem seguirlo à n' ell. ¿Que l'hi aprofitarà al home guanyar tot lo mon si pert la sua ànima?

Parroquia de S. Feliu.—Missas pels difunts D. Joan Barata 2.ª aniversari, D.ª Maria Girban y D. Joan Casanovas Sallarés.

Parroquia de la Concepció.—A las sis missa per D. Gabriel Romeu y D.ª Maria Sampere, à dos quarts de vuyt per D. Pau Pujol y Pratjusà.

Notas oficials

En lo Registre Civil d' aquesta ciutat s' han fet las següents inscripcions durant lo dia 5.

Defuncions: Teresa Renom Sorribas, 6 anys.

Naixements. Francisca Climent Soler.

NOVAS

Llegeixin la següent mostra de la *hidalguia* castellana que 'ns conta «La Renaixensa»

«Per constituhir una de tantas probas da la rahó que te d' existir lo catalanisme, may prou enérgich per radicals que sian sas tendencias, esplicaré un fet que va succehir avans d' ahir à una respectable senyora d' edat, coneguda nostra, en la iglesia parroquial de Sant Agustí.

Ohia la primera de las tres missas que per piadosa costúm solen dedicarse als difunts en la esmentada diada, quan tingué de deixar lo reclinatori en que 's trobava agenollada (y que ja havia pagat) per anar à oferir. Al tornar del ofertori reparà ab gran sorpresa que la seva cadira y 'l reclinatori estavan ocupats per duas senyoras vestidas ab distinció. S' acostà à una d' ellas y li digué: «dispensi, aquí hi seya una servidora.» L' altra com si tal cosa. Insistí la primera ab molts modos y per fi la interpelada contestà ab tota la descortesia del mon: «*Hable V. en cristiano y le comprenderé*», Y, sense móures del siti usurpat, seguí llegint lo llibret d' oracions que segurament no devia donarli cap concell dolent. Lo disgustt que passà la nostra respectable coneguda no es per esplicar, més tingué prou sanch freda per no contestar com se mereixian aquellas donas.

Y aixó no es un cas aïslat. Cada dia 's repeteixen d' una manera irritant aquestos fets que 'ns omplirien de vergonya si no 'ns exaltessin ab patriòtica indignació. Perque ja no son solzament empleats ó empleadas los que parlan ab aquets orgull totxo é infundat al nostre honrat poble. Fins s' ha donat lo cas rigurosament històrich de pobres que contestan ab la mateixa altiva insolencia al atent «Deu vos ampari, germá» que 'ls diuhen desde las botigas. Recordis l' altre cas que citàrem no fa gayres dias ocorregut en un kiosko de la Rambla... Mes ?á qué recordarne més quan á totas horas la veyém y palpém aquesta estúpida imposició 'ab que pretenen atuhirnos los que viuhen á costas de la nostra gent?

Lo catalá que en vista d' aquets fets certissims no 's irrita-es que no te sanch á las venas.»

Segons s' ens comunica es já un fet la disolució de la societat Llonch y C.^a de Buenos-Ayres encarregántse de son Actiu y Pasíu lo Banch de Sabadell pera qual liquidació 's troba en aquella República ab poders suficients nostre compatricí D. Eudalt Viver. En aquest sentit estan redactadas las circulars que procedents d' aquell país acaban de rebres, y per quin motiu lo Banch ha renunciat á la querella que contra D. Pere Llonch tenia presentada.

Altra vegada ahir, despres d' un dematí seré y apacible, descarregá al mitj dia una forta pluja que acabá de remullar de valent la terra. Be vingui la desitjada pluja que tant s' ha fet gruar durant dos anys en aquesta comarca.

Demá, diumenge, segons se 'n diu celebrarán los carlistas sabadellenchs un dinar en celebració del Sant del pretendent á la corona d' Espanya. Mentres emplein sas energias ab actes d' aquesta classe no correrán perill los pobres minyons que no poden pagar la Redempció del servey militar.

Mes val aixís.

Sembla qu' ab motiu de la denuncia presentada al Jutjat, contra l' actual Alcalde, son moltas las personas cridades á declarar pera esclariar l' assumpto de que 's tracta.

Veurem lo que 'n resultarà, donchs per are no podém dirne res mes, per estar la cosa *sub judice*.

Avuy á la nit debutará en lo teatro Euterpe la companyia de sarsuèla que haviam anunciat oportunament, posant en escena las sarsueletas en un acte, *Colegio de señoritas*, *El ruiñeñor* y *El tambor de granaderos*.

La vista en judici oral de la causa que segueix aquest Jutjat, contra Joan Sastre, tindrà lloch lo dimecres dia 10 dels corrents; la que se segueix contra Manel Sabater y Francisco Amich, per moneda falsa, tindrà lloch lo dijous dia 11 y la de Joseph Pujol, per estafa, se celebrarà lo dia 24 del present mes.

Demá diumenge en lo teatro Euterpe tindrà lloch lo benefici y despedida del aplaudit tenor Sr. Constantí, cantantse *Cavalleria rusticana* y lo tercer y quart acte de la ópera *Cármén*.

La Dinastia de Barcelona, orgue oficial oficiós y oficinesch del gran casich conservador de la provincia, en vista de lo molt que s' ha parlat aquestos dias del viatge del senyor Planas y Casals á Madrid, relacionat ab la caciqueria barcelonina, diu tota joyosa que be deu valer molt lo seu *ilustre jefe* provinciá quan tant se 'n parla y tanta importancia 's dona á qualsevol dels seus actes.

Va molt equivocada *La Dinastia*, S' ha parlat molt de 'n Planas y Casals com se parla molt de qualsevol desgracia que hi ha perill que sobrevingui; com parla la gent d' una pedregada séria, d' un temporal desfet, del mar esvalotat, d' una invasió de llagosta, en fi, d' una calamitat pública que 's tem nos va á caurer sobre. Es que la gran part dels barcelonins se 'l creyan ja fora per sempre més, y altra vegada hi ha perill de que Deu nos castigui ab una nova tongada de feudalisme vergonyós per Catalunya.

Ni mes, ni menos, ni menos, ni mes. Créguins *La Dinastia*; tregui á 'n en Planas y Casals tot lo que te de calamitat pública y ab lo que quedi y cinch céntims li darán tot lo mes una dotzena de castanyas.

Y encare cuidado ab los cuchs.

A consecuencia de no sabém quinas desmasias del Govern en la provisió de cárrechs diplomátichs á favor d' amichs y paniaguats no perteneixents á la carrera, amenassa, segons l' *Heraldo*, una *huelga* general de funcionarios en totas las embaixadas y consulats espanyols,

Naturalment; los que fins are havian desempenyat los cárrechs, perteneixents ó no á la carrera, s' hi trobavan tant bé en sos puestos! Are toca atipar á uns altres, y es molt posat en rahó que cridin y amenassin los que 'ls treuhen de la menjadora.

Heus aquí, per ordre d' importancia de las provincias que han concorregut al certamen industrial que actualment se celebra á Madrid, lo número d' expositors de cada una que han presentat sos productes:

Barcelona, 167 expositors, Madrid, 112; Vizcaya, 30; Guipuzcoa, 14; Valencia, 11; Zaragoza, 9; Oviedo, 8; Girona, 7; Cádiz, 7; Tarragona, 6; Valladolid, 5; Sevilla, 4; Badajoz, Jaen, Logroño, Lugo, Navarra, Santander, 3 cada una; Alava, Balears, Málaga y Toledo, 2; Cáceres, Ciudad Real, Coruña, Huelva, Huesca, Lleyda, Palencia, Salamanca, Teruel y la isla de Cuba. 1.

No han presentat cap producte en la Exposició 17 provincias que son las de Albacete, Alicante, Almería, Avila, Burgos, Canarias, Castelló, Córdoba, Cuenca, Granada, León Murcia, Orense, Pontevedra, Segovia, Soria y Zamora. Lo total d' expositors 417.

Segons se 'ns assegura, ahir se presentà al Jutjat de 1.ª instancia una nova denuncia referent à la Comissió d' Hisenda ó consums del actual Ajuntament.

Tot es qüestió de modas. Ahir insults en los periódichs, avuy denuncias al Jutjat. ¿Qué 'ns espera per demà?

Maldada política y com capgirar als pobles.

PIANOS de totas classes, nous y usats. COMAS, Rambla, 93 casa de confiança.

TELEGRAMAS

Madrid, 5, 5'20 t.—Telegrafian de Nev-York al «Heraldo» que 'l senyor Canalejas ha celebrat extensas conferencias ab caracterisats autonomistas dels Estats Units. Alguns d' ells opinan que l' autonomia 's concedeix massa tart, donchs si 'l govern espanyol hagués anticipat sou plantejament, s' haguera estalviat Espanya molta sanch y molts milions.

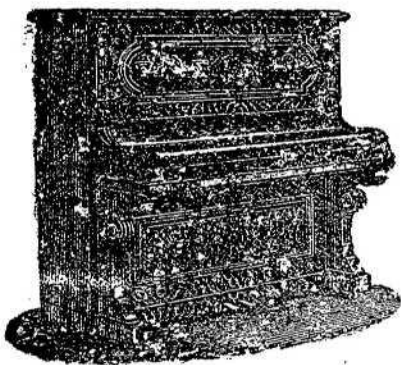
Altres han dit qu' acceptan l' autonomia y aconsellarán à sos amichs qu' están à la emigració, lo regrés à Cuba.

Madrid, 5, 5'30.—Segons comunican de Cuba, don Joseph M.ª Galvez, jefe del partit autonomista, ha manifestat à sos amichs que en las entrevistas celebradas ab lo general Blanco han tractat de la conveniencia de dotar à la administració cubana de personal afecte à la política que 'l govern tracta d' implantar à l' isla.

Poch després d' haver sortit de la Habana 'l vapor «Montserrat» que conduheix al general Weyler, sufri una averia de certa consideració. Arribaren à Gibara ahont se repararen los desperfectes. Ab aquest motiu lo general Weyler no arribará à la Península fins lo dia 20. Se diu que desembarcará à Barcelona y en aquest cas vindria à rébre l' lo senyor Romero Robledo. Tindràn bon company los republicans y los carlins.

CAMBIS

Londres à 90 días fetxa	33'25 d.
» à la vista	33'65 p.
Paris. » » »	33'70

Pianos nous y assegurats de tot defecte de construcció per 5 anys. Los nous se venen desde **150 duros** y son construïts ab march de metall, bona pulsació y candeleros dobles.

Pianos usats n'hi hán 5 pera vendre, à preus econòmichs.

Aquesta casa s' encarrega de tota classe de afinacions y reparacions.

— DIRIGIRSE A —

JOAN COMAS FAURA

Rambla, 93. — **SABADELL**

Imprenta y Encuadernacions de Pere Tugas, Carrer de Calderón, 86. — **SABADELL.**